

Høringsuttalelse

Forslag til nye regler for valg av menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet

Kampen menighetsråd er glad for at dokumenter om demokratiseringen av kirken er ute på høring. Vi finner ikke å kunne kommentere alle tema i denne høringsteksten, men vil framheve noen prinsipper som er viktig for oss.

Vi mener det er bra at Kirkerådet foreslår at kirkevalgreglene som et utgangspunkt legges så tett opp til valglovens bestemmelser om valg til kommunestyre, fylkesting og Stortinget som mulig. Det blir det enklest for velgerne når valgordningen i så stor grad som mulig er kjent for velgerne fra andre valgsituasjoner.

Direkte og indirekte valg

Fram til nå har det vært mulig å gjennomføre direkte og indirekte valg på de leke medlemmene av bispedømmerådene. Vi mener at erfaringene fra valget i 2015 tilsier at alle valg må være direkte valg. Dette vil etter vår mening også være den valgordning som best samsvarer med den utvikling av kirkedemokratiet som stat/kirkeforliket i Stortinget forutsatte. Det har fra noen hold blitt reist spørsmål ved at direkte valg gir mindre innflytelse for «soknet» som størrelse i kirken. Det virker som det er en del forvirring rundt forskjellen på soknet som teologisk størrelse og juridiske representasjoner av soknet. Umiddelbart har soknet tre juridiske representasjoner, menighetsråd, fellesråd og menighetsmøtet. Men siden alle medlemmer i soknet har stemmerett til bispedømmerådet må man konkludere med at også det organet, er en juridisk representasjon av soknet, eller av alle sokn i bispedømmet. På samme måte som fellesråd representerer alle sokn i en kommune innenfor det ansvarsområde som fellesrådet dekker.

I neste omgang bør det også vurderes om ikke fellesrådet også bør direkte velges og ikke bestå av representanter fra menighetsråd, dersom fellesråd fortsatt skal ha en plass i den kirkelige organisering.

Flertalls- og forholdstallsvalg

En videreutvikling av demokratiet i Den norske kirke forutsetter at det legges opp til at det både bør og skal stille flere lister til valg på alle nivåer.

Erfaringen fra 2015 hvor det var en kombinasjonen av en grupperingsliste (Åpen folkekirke), hvor alle hadde gitt sin tilslutning til et felles valgprogram, og en annen (fra en nominasjonskomite nedsatt av bispedømmerådet), hvor det ikke forelå noe felles program, var problematisk. En slik kombinasjon må for all del unngås i fremtiden.

Fra alminnelige valg er velgerne vant til at de som står på en liste, har en felles forpliktelse på et valgprogram. Det kan dermed sjekkes i etterkant om de har holdt det de har lovet. En sammensatt liste (som nominasjonskomiteens liste) har ingen annen fellesnevner enn at alle er kirkemedlemmer og at de er foreslått og har sagt ja til å stille til valg.

Vi forventer at blir stilt minst én liste i alle bispedømmer. Dersom det ved en fastsatt frist bare er fremmet én liste, må det settes inn tiltak for å mobilisere flere lister.

Vi tror at de betyr at det ikke bør utformes en bred nominasjonsliste fra en komité. Det må være en nødløsning hvis ingen stiller lister til valget innen en fastsatt frist.

Det er viktig at Den norske kirke får til mekanismer som sikrer og oppmuntrer til at det skal være flere lister som stiller til valg. Et levende demokrati forutsetter flere alternativer å velge mellom.

Kampen menighetsråd mener at dette prinsippet bør legges til grunn for både valg til menighetsråd og til bispedømmeråd.

Tilskudd

Demokratiske ordninger koster, og for bispedømmerådsvalg vil det derfor være viktig med tilskudd i valgåret for å informere om hva listene og kandidatene står for. En sum per liste i hvert bispedømme. Det vil sikre muligheten til å synliggjøre alternativer og hvorfor velgerne bør stemme på den ene eller andre listen.

Personvalgregler

Vi mener det bør være mulig for en liste å sikre sine fremste kandidater med et stemmetillegg, men maksimalt tre kandidater.

Valgkretser og stemmekretser

Det bør være mulig å stemme ved alle valglokaler i kommunen. Mange, spesielt i Oslo og andre større byer, vet ikke i hvilken valgkrets de tilhører. All bør dessuten kunne forhåndsstemme med en lik lengde som ved alminnelige valg. Administrering av dette må fastsettes.

Stemmegivningen i valglokalet

Kampen menighet synes det er positivt med konkretisering av hvordan stemmegivningen skal skje. Det var alt store variasjoner i hvordan valget ble gjennomført ved de ulike valglokalene i 2015. Det er helt avgjørende at en sikrer at valget er hemmelig og ikke blir påvirket av andre, for eksempel valgfunksjonærer.

21.06.2017